

Posudek oponenta diplomové práce *L'événement de parole dans le cadre de l'enseignement communicatif: le rôle des gestes* Veroniky Vanišové

V.Vanišová se ve své diplomové práci soustředuje především na specifické postavení gest v průběhu řečové komunikace.

Jejím záměrem je zkoumat úlohu gest v komunikaci a prostředky jejich efektivního zakomponování do vyučovacího procesu. Ve své práci se diplomantka opírá zejména o pojetí R.Jakobsona, který chápe komponenty řečové události jako hlavní prvky v pedagogickém procesu.

Většinu diplomové práce tvoří teoretická část, která přibližuje potřebný materiál pro uchopení analýzy konkrétních příkladů.

Dále uvádí V.Vanišová některá z neznámějších gest, která mohou konkrétní situace formou tohoto druhu vyjádření doprovázet a umocňovat expresivitu odpovědi či reakce.

Počítá přitom s jakýmsi ideálním stavem, během kterého by měly fungovat všechny aspekty komunikace.

Problémem zůstává, zda je možné jednoznačně tyto prostředky vyjádření opravdu během vyučovacího procesu uplatnit, nebo se jejich využití omezuje zejména na konverzační části komunikace a dále na dialogy žáků v komunikaci mezi nimi. Nevhodné budou zřejmě jako reakce na některé fáze promluvového aktu vedeného mezi učitelem a žákem, a to právě pro zmíněnou expresivní složku v obsahu.

Domnívám se, že mohou být využívány jako prvek osvěžení komunikace v jistém kontextu, hlavně potom komunikace bezprostřední, pro tyto účely je samozřejmě vhodné, aby žáci o jejich existenci věděli a znali jejich přesný význam.

Dalším problémem zůstává, že mnohdy při vyučovacím procesu učitel improvizuje a používá nonverbální komunikaci jako podpůrného prostředku pro pobídku, urychlení chápání či vyvolání reakce. Stále ovšem jde pouze o vyučujícího, který je vhodnou osobou pro zařazení těchto gest. Platí zřejmě stále, že bude záležet na celkové úrovni třídy a na vyučujícím, který rozhodne, zda je možné, a kdy je vhodné, gesta použít, zda je třída schopna pojmout všechny aspekty tohoto druhu komunikace.

Pro zdárný průběh jazykového vyučování vedeného tímto způsobem je prioritní zejména znalost kontextu v určitém okamžiku, další aspekty komunikace se projeví podle situace. Jisté je, že mluvíme o jakési nadstavbě ve vyučovacím procesu a že ji využívají zkušenější vyučující pro pokročilejší úroveň žáků.

Pokud je možné během vyučovacího procesu tato gesta (případně další) zařadit, nastává ideální situace potřebná k pocitu souladu adresáta s mluvícím.

V.Vanišová se ve své diplomové práci pokusila o přiblížení problematiky celkové komunikativní kompetence a o zdůraznění dalších možných způsobů vyjádření a jejich zapojení do komunikace.

Práci v této podobě doporučuji k obhajobě.

Otázky pro obhajobu:

1. Pohovořte podrobněji o poměru signifiant a signifié.
2. Uveďte francouzské učebnice, ve kterých jste se s gesty setkala, a vyučovací úroveň těchto příruček.

Navrhované hodnocení.....

V Praze dne 18.5.2010

PhDr. Eva Müllerová, CSc.